

Posudek na diplomovou práci oponentský

Název: **Vedení dětí ke kvalitnímu využívání volného času**

Autorka: **Veronika Pelnářová**

Rozsah: 105 stran + 5 stran příloh

Diplomová práce se věnuje tématu vedení dětí ke kvalitnímu využívání volného času ze strany školy, především pak učitele 1.st.ZŠ. Z hlediska současné situace je mezi veřejností i odbornou veřejností učitelů tematika volného času dětí provázána značnou obavou. Je zřejmé, že nevhodné trávení volného času dětmi vede ve svých důsledcích k nežádoucím jevům v chování dětí a mládeže. Je třeba vnímat tuto atmosféru jako podnět pro prevenci. Autorka se soustředila ve své DP konkrétně na možnosti vlivu učitele na volnočasové aktivity jeho žáků jako jednu z cest prevence. V rámci možností DP zvolila pouze regionální měřítko, závěry svého výzkumu zároveň otevírá cestu k širšímu záběru. Téma práce je tedy nosné a aktuální.

Cílem DP je zjistit možnosti učitelů ovlivnit volný čas svých žáků a v empirické části ověřit, do jaké míry je využívají. Inspirací k tomu je předcházející ročníková práce studentky zabývající se volným časem žáků mladšího školního věku. Tuto kontinuitu zájmu je třeba ocenit, neboť se projevila širokým záběrem zpracované literatury v teoretické části.

Osnova práce je logická, kapitoly na sebe smysluplně navazují. DP je má klasickou stavbu – nejprve teoretický základ, pak praktickou výzkumnou část. Ačkoliv se v úvodu zabývá podrobně motivy k tématu DP, poněkud tu zapadá vytyčení cíle. S tím souvisí i poněkud matoucí moment zaměření na učitel 1.stupně ZŠ, o němž je sice zmínka v anotaci, ale v textu je to třeba spíše objevovat (toho dokladem je kapitola o RVP).

Je však naopak potřeba ocenit nestandardní přístup k teoretické části. Autorka se snaží nejen zpracovat teoretickou oporu pro praktickou část, ale také shromáždit ji v takovém propojení, které mapuje platformu východisek, které učitelé skýtá legislativa a kurikulum. Je však otázkou, zda učitel v záplavě povinností dokáže ještě zvýšit své úsilí v daném smyslu. Toho se podrobně týká kapitola o učitelích, jeho roli, problémech této profese.

Autorka nepomíjí roli rodiny, přesto argumentuje pro zesílenou potřebu aktivity školy v podpoře kvalitního trávení volného času dětí. Nechybí zmapování možností jiných institucí, které se zabývají volným časem dětí.

Oceňuji vzhled do současné reality v souvisejících tématech, který opírá o citované výzkumy (Cvach 2006, Hejlová, Kropáčková, Linková 2008)

Zpracování teoretické části svědčí také o schopnosti autorky propojit teorii a praxi.

V praktické části autorka formuluje hypotézy, které jsou předmětem šetření. Stálo by za to lépe ozřejmit, jak vycházejí z cílů DP. Výzkumné šetření zpracovává výpovědi respondentů učitelů 1.st. ZŠ za 4 škol, vhodně doplněné charakteristikami škol. Tabulky shrnují šetření zjednodušeně, ale vzhledem k výstižnému popisu metody zpracování jsou dostačující.

Co je týká grafického zpracování výzkumů, vytkla bych autorce pouze způsob zobrazení na str. 82, je nevhodně zvolen graf. Naopak grafy v přílohách by se hodily uvést do této kapitoly. Jde však nejspíš o nezkušenost, nikoliv o nepečlivost. Závěry výzkumu jsou zpracovány s ohledem na vytyčené hypotézy jasně a srozumitelně. Nechybí perspektivní návrhy k zajímavým otázkám, výstupům šetření.

Přínos této práce vidím v otevření velmi aktuálního tématu. Vezmeme-li v úvahu přesah tématu do celospolečenského kontextu, jistě je výzvou pro společnost zajistit lepší podmínky učitelům k ovlivnění volného času dětí.

Autorka vyhověla obsahovým i formálním požadavkům na DP. Doporučuji k obhajobě.

Navrhuji tato témata k diskusi:

1. Některá témata výzkumu jsou zdánlivě odtazítá, zpracovaná nad rámec např. participace dětí jako demokratický prvek ve výuce. V čem vidí autorka smysl a opodstatnění tohoto propojení tématem DP?
2. V textu je zmíněno téma kvalifikace učitelů také pro roli volnočasového pedagoga. Jak autorka vidí tento legislativní jev? V čem cítí problém?

V Praze dne 28.4.2009

PaedDr. Zdenka Hanková